

[Approaches to ensuring compliance with international agreements on environmental protection: between encouragement and coercion]. *Pravova derzhava*. № 47, pp. 91–97. [in Ukr.].

8. Samaan, A. (2011) Enforcement of International Environmental Treaties: An Analysis. *Fordham Environmental Law Review*. Vol. 5. № 1, pp. 261–283.

9. Hague Declaration on the Environment of 1989. URL : <https://www.cambridge.org/core/journals/environmental-conservation/article/declaration-of-the-hague/DEF5C20AC8EE048903FAA007770F9B7D>.

10. Sadova, T. S. (2022) Zakhyst dovkillia pid chas zbroinykh konfliktiv u perspektyvi ukhvalennia Piatoi Zhenevskoi konventsii [Protection of the environment during armed conflicts in the perspective of the adoption of the Fifth Geneva Convention]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya : Pravo*. Issue 73, part 1, pp. 186–190. [in Ukr.].

ABSTRACT

Yuliya Pidgorodynska. International verification of compliance with environmental obligations: prospects of improvement. The article analyzes the current state of ensuring the fulfillment of international obligations in the field of environmental protection and concludes that it is unsatisfactory, given the fragmentation and decentralization of this process. The author determines that international verification should play a significant role in this aspect. It is emphasized that in the current situation despite numerous proposals regarding the institution of a specialized international environmental organization that could perform the functions of international compliance verification, it is unlikely that it will be created soon, given the reluctance of states to further limit sovereignty and bear additional costs for the maintenance of its bodies and personnel. In such a situation this function is almost entirely entrusted to the administrative bodies of the relevant international agreements on environmental protection, which are decentralized and often not endowed with significant powers to influence violators. So, for them to be more effective it is very important to establish cooperation and coordinate efforts, trying to fill the gaps in the legal regulation of environmental protection. In addition, the work explores possible prospects for the development of international verification in the context of the ecosystem approach application and the formation of obligations *erga omnes*. In particular, the emergence of the latter requires the creation of enforcement measures that could guarantee their fulfillment in the case of violations. But, first of all, the existence of compliance verification bodies is needed that would help to identify possible breaches of the obligations mentioned above.

Keywords: *international verification, international compliance bodies, international environmental agreements, environmental obligations erga omnes.*

УДК 343.1

DOI: 10.31733/2078-3566-2022-6-614-618

Даріна РУДЬ[©]

аспірант

(Класичний приватний університет,
м. Запоріжжя, Україна)

ЩОДО ДОСВІДУ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

Висвітлено питання, пов'язане з професійною підготовкою фахівців правоохоронних органів у зарубіжних країнах. Визначено принципи, що лежать в основі навчання поліцейських, а також уточнення специфіки, змісту та структури. Виявлено позитивні тенденції у поліцейській освіті у розвинених країнах. Намічено напрями реформування та модернізації вітчизняної системи професійної підготовки працівників правоохоронних органів як запоруки підвищення безпеки та правопорядку в державі. Показовими є принципи, на яких базується підготовка поліцейських за кордоном, наприклад: специфічна досвідчена підготовка, концептуалізація тренувального процесу, розвиток фізичної підготовленості, індивідуальний підхід слухачів і слухачів, активне експериментування. Представлено структури підготовки поліцейських у Франції, Великій Британії, Сполучених Штатів Америки. Проаналізовано роботу навчальних центрів, перераховано види навчання та виявлено вимоги до підготовки поліцейських.

Ключові слова: *професійна підготовка, зарубіжний досвід, правоохоронні органи, поліцейська освіта.*

© Д. Рудь, 2022

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7804-5378>

kalugaalim@gmail.com

Постановка проблеми. Актуальність дослідження обумовлюється тим, що сьогодні за межами України накопичено багатий і різноманітний досвід підготовки поліцейських. Всебічне та загальне висвітлення питань організації та підготовки поліцейських у різних країнах вимагає спеціальних досліджень та використання величезних обсягів інформації, загальноправове, галузеве регулювання, організаційне, фактичне, оперативне обслуговування, статистичного, психолого-педагогічного, методичного характеру.

У межах дослідження висвітлено окремі аспекти підготовки правоохоронців в інших країнах з метою вивчення накопиченого досвіду в контексті формування майбутньої професійної підготовки поліцейських та підкреслення актуальності цього питання.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Аналіз спеціальної літератури свідчить, що багато вчених вивчали досвід підготовки поліцейських за кордоном, а саме: О. Бандурка, Л. Варуц, М. Долгополова, В. Заросило, К. Ізбаш, Д. Калаянов, В. Примак, К. Рубан, В. Січкач, А. Черненко, О. Юнін та ін.

Мета дослідження: розглянути конкретні аспекти, пов'язані з професійною підготовкою фахівців правоохоронних органів у зарубіжних країнах.

Виклад основного матеріалу. Динамічний процес реформування та вдосконалення системи правоохоронних органів, продиктований потребами сьогодення, базується не лише на концептуальній основі розробки та здійснення виконавчої діяльності закладів, а дозволяє також проводити поглиблені дослідження та аналіз досвіду провідних іноземних компаній з питання правового регулювання діяльності органів внутрішніх справ.

Процес реформування супроводжується розробкою нових законів, законопроектів та доповнень до чинного законодавства, реструктуризацією шляхом розширення або об'єднання підрозділів правоохоронних органів.

Можливо, ідеальної моделі правоохоронної системи не існує, але кожна держава намагається вдосконалити правоохоронну систему та забезпечувати ефективне виконання правоохоронних функцій. З огляду на це цікавим є вивчення досвіду діяльності правоохоронних органів за кордоном з метою вдосконалення правоохоронної системи України.

Правову основу функціонування співпраці між правоохоронними системами зарубіжних держав становлять такі міжнародні нормативно-правові акти, як: Протокол № 11 до Меморандуму про взаєморозуміння між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки щодо допомоги з правоохоронних питань [1]; Угода про обмін інформацією у сфері боротьби зі злочинністю; Рекомендація Rec (2004)6 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам «Щодо вдосконалення національних засобів правового захисту» [2]; Меморандум про взаєморозуміння між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки щодо допомоги з правоохоронних питань [3]; Резолюція Ради ЄС «Про оперативні запити правоохоронних органів стосовно громадських телекомунікаційних мереж та послуг» (ENFOPOL); Угода між Урядом Кабінетом Міністрів України та Урядом Французької Республіки про співробітництво між правоохоронними органами [4]; Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку; Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поведінки і покарання; Конвенція Організації Об'єднаних Націй про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин; Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведінки і покарання; Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод та ін. [5, с. 331].

У європейських країнах майбутні поліцейські проходять багатоетапний відбір на службу. Спочатку подають документи, котрі ґрунтовно аналізують із метою недопущення до служби в поліції раніше засуджених або осіб, яких негативно характеризують за місцем проживання. Наступний етап передбачає тестування розумових здібностей, фізичної підготовленості і співбесіду. Особливу увагу приділяють рівням фізичної підготовленості та фізичної витривалості кандидатів [6, с. 69].

Поліцейська діяльність у сучасній демократичній державі окреслюється двома моделями її організації: «континентально-європейською» і «англосаксонською (британською)». Перша модель характеризується жорстким централізованим управлінням поліцейськими відомствами з боку держави, владною «вертикаллю» і широким обсягом повноважень поліції. До цієї групи належать Австрія, Німеччина, Італія, Іспанія, Франція. Друга (британська) модель відзначається децентралізацією

управління, владною «горизонталлю», підвищенням рівня повноважень місцевих органів влади і вужчими за обсягом поліцейськими функціями. До цієї моделі відносять поліцію Великобританії і США [7].

У механізмі таких держав континентальної правової сім'ї, як Франція, Німеччина, Польща, поліція є невід'ємною складовою частиною системи органів виконавчої влади як елемента державного апарату. Спільною рисою для вищезгаданих країн континентальної правової сім'ї є те, що формально поліція, як самостійний державний орган, належить до підсистеми органів виконавчої влади, що знаходяться в безпосередньому підпорядкуванні спеціального вищого галузевого органу виконавчої влади – Міністерства внутрішніх справ [8, с. 200].

Система підготовки поліцейських кадрів у Франції, як зазначає В. Гриценко [9, с. 189], має централізований характер і реалізується Бюро поліцейської освіти при Генеральній дирекції. Останнє здійснює загальне керівництво роботою з персоналом органів внутрішніх справ, визначає поточні та перспективні параметри розвитку та організації навчання у відомчому навчальному закладі.

Початкова підготовка рядових поліцейських є найефективнішою ланкою в системі професійної підготовки МВС Франції і триває цілий рік. Протягом чотирьох місяців слухачі отримують базові знання, необхідні поліцейським для виконання патрульних обов'язків. Потім їх відправляють у поліцію для проходження практики під керівництвом досвідчених наставників. Найважче – підготовка середнього менеджменту, який складається з чиновників та інспекторів. проведено навчання Диференціація. Після теоретичної підготовки (перший етап навчання) слухачі протягом року вдосконалюють свої знання та набувають практичних навичок і компетенцій у територіальних або прикордонних органах поліції та національних охоронних компаніях (другий етап) Приготуйте). Майбутні політичні комісари проходять практику в приватних компаніях, вивчаючи конфліктні ситуації в робітничих колективах, повітах, жандармерії та окремих відділах в'язниць [10, с. 71].

Також на окрему увагу заслуговує досвід підготовки кадрів патрульної поліції Великої Британії. За даними наукових джерел, ще в 1920 році британські експерти заявили, що не можна Якби вона не мала розумових здібностей, вона могла б бути поліцейським Вище середнього, добре розвинена пам'ять і спостережливість, високі моральні якості, що не є обов'язковим для представників інших професій. Поліцейський повинен бути тактовним, поміркованим та ініціативним у будь-яких надзвичайних ситуаціях [11].

Підготовка поліцейських кадрів Великої Британії передбачає такі етапи: 1) початкова підготовка для новобранців-констеблів (рядових поліцейських), що триває протягом перших двох років служби; 2) спеціальна підготовка кандидатів для служб карного розшуку, дорожнього руху й низки інших; 3) підготовка сержантів та інспекторів поліції; 4) підготовка керівних кадрів поліції [12, с. 105].

Цікавим є досвід США з питань правового регулювання діяльності правоохоронних органів. Так, відповідно до ст. 2 Конституції США в США 100 там функціонує атторнейська служба. До її повноважень входять: підтримання державного обвинувачення в суді, право порушувати кримінальне провадження, розслідування злочинів, притягнення злочинців до кримінальної відповідальності, контроль за роботою таких правоохоронних органів, як політична поліція, контррозвідка, управління пенітенціарними закладами та справами емігрантів. Вищою ланкою системи органів юстиції США (федеральна атторнетура) є Міністерство юстиції США як федеральний орган виконавчої влади. Воно очолюється Міністром юстиції США, який одночасно є Генеральним атторнеєм США (US Attorney General), призначається на посаду Президентом США і затверджується Сенатом США. Одним із заступників Міністра юстиції США є Генеральний солісітор США, який очолює групу солісіторів [5, с. 339].

Вивчення досвіду діяльності поліції зарубіжних країн, розвитку їх поліцейських підрозділів може бути корисним для України як держави, що прагне мати поліцію європейського зразка. Однак, як свідчать численні дослідження, кожна з поліцейських систем має власну індивідуальну історію розвитку та свою специфіку. Тому одним із основних завдань, що стоїть перед Міністерством внутрішніх справ України, є вдосконалення діяльності української поліції з урахуванням позитивного досвіду поліцейської діяльності провідних країн Європи. У складних умовах реформування поліції, розширення процесу її інтеграції до міжнародного товариства правоохоронних органів об'єктивно зростає інтерес до досвіду поліцейських систем зарубіжних країн та досліджень сучасних проблем їх розвитку. Найбільш вдало зміст поліцейської діяльності

у сучасному демократичному суспільстві, на наш погляд, викладено американським поліцейським Д. Бейлі, який на підставі проведеного аналізу широкого кола нормативних приписів виокремив основні вимоги суспільства, що ставляться до поліцейських. По-перше, пріоритетним напрямом роботи поліції має бути служіння як потребам окремих громадян, так і суспільним групам (ефективне реагування поліції на заяви окремих громадян, підтримання з ними постійного зв'язку та інформування про хід розгляду їхніх справ; здійснення постійного моніторингу ситуації щодо потреб вразливих груп населення, які потребують підвищеної уваги та додаткового захисту своїх прав із боку поліції, розроблення відповідних програм або планів заходів щодо надання їм додаткової допомоги, відслідковування їх ефективності) [8, с. 201].

У межах дослідження цікавим вбачається досвід Грузії щодо реформування органів внутрішніх справ. Так, у поліції Грузії не працюють колишні правоохоронці, навіть юридично освічені громадяни. На службу в поліцію приймають молодих людей віком від 19 до 35 років. Патрульна служба майже оновлена повністю. На детективну службу прийняли і колишніх працівників. Але з умовою, що вони без сумнівного минулого, спецтестів, перепідготовки та загальних умов.

Висновки. Вважаємо, що врахування позитивного закордонного досвіду допоможе ефективно вдосконалити систему підготовки майбутніх офіцерів Національної поліції України. Велике значення мають прогресивні досягнення згаданих країн. Продемонструвати високий рівень професійної підготовки майбутніх поліцейських, відповідно до світових стандартів, з багатою освітньою історією, яка допомагає їм наукової та освітньої галузей на регіональному та світовому рівнях, накопичений великий досвід Сфера професійної підготовки майбутніх поліцейських у нових соціокультурних умовах. Перспективним напрямом подальших досліджень є поглиблене вивчення стандарту, показників та рівня розвитку професійної освіти в Північній Америці.

Список використаних джерел

1. Протокол № 11 до Меморандуму про взаєморозуміння між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки щодо допомоги з правоохоронних питань від 9 грудня 2002 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/840_165#Text.
2. Рекомендація Rec(2004)6 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам «Щодо вдосконалення національних засобів правового захисту» від 12.05.2004 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_718#Text.
3. Меморандум про взаєморозуміння між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки щодо допомоги з правоохоронних питань від 09.12.2002 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/840_103#Text.
4. Угода між Урядом України та Урядом Французької Республіки про співробітництво в галузі озброєння та військової техніки від 15.02.1996 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/250_035.
5. Ковалів М. В., Єсімов С. С., Лозинський Ю. Р. Правове регулювання правоохоронної діяльності : навч. посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2018. 323 с. URL : <http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/73/1/kovaliv.%20esimov.pdf>.
6. Михайлова Ю. О., Гончаренко І. Б. Досвід підготовки кадрів для сектору безпеки та оборони провідних країн світу та шляхи його впровадження в Україні. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2016. № 3(74). С. 214–222.
7. Плугатар Т. А. Організаційно-правові засади поліцейської діяльності щодо забезпечення прав, свобод та законних інтересів людини. *Allbest*. URL : https://otherreferats.allbest.ru/law/00920104_0.html.
8. Попова Л. М. Діяльність поліції зарубіжних країн і можливість використання їх досвіду в Україні. *Сучасна європейська поліцейстика та можливості її використання в діяльності Національної поліції України*. Харків, 2019. С. 200–202.
9. Гриценко В. Г. Зарубіжний досвід Франції щодо організації та функціонування правоохоронних органів і можливості його використання в Україні. *Право та інноваційне суспільство*. 2015. № 1(4). С. 185–189.
10. Колісниченко В. В., Боровик М. О. Досвід професійної підготовки майбутніх працівників поліції країн західної Європи. *Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України*. Харків, 2020. С. 70–72.
11. Біліченко В. В. Світовий досвід підготовки кадрів поліції та його впровадження в Україні. *Світовий досвід підготовки кадрів поліції та його впровадження в Україні : матеріали Міжнародної науково-практ. конф.* Дніпропетровськ, 2016. С. 390–393.
12. Бондаренко В. В. Психологічне забезпечення правоохоронної діяльності. *Ūridična psihologija*. 2017. № 1(20). *Юридична психологія*. С. 102–109.

Надійшла до редакції 09.12.2022

References

1. Protokol № 11 do Memorandumu pro vzaiemorozuminnia mizh Uriadom Ukrainy ta Uriadom Spoluchenykh Shtativ Ameryky shchodo dopomohy z pravookhoronnykh pytan vid 9 hrudnia 2002 r. [Protocol No. 11 to the Memorandum of Understanding between the Government of Ukraine and the Government of the United States of America on Law Enforcement Assistance dated December 9, 2002]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/840_165#Text. [in Ukr.].
2. Rekomendatsiia Rec(2004)6 Komitetu ministriv Rady Yevropy derzhavam-chlenam «Shchodo vdoskonalennia natsionalnykh zasobiv pravovoho zakhystu» vid 12.05.2004 [Recommendation Rec(2004)6 of the Committee of Ministers of the Council of Europe to member states "Regarding the improvement of national legal remedies" dated 12.05.2004]. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_718#Text. [in Ukr.].
3. Memorandum pro vzaiemorozuminnia mizh Uriadom Ukrainy ta Uriadom Spoluchenykh Shtativ Ameryky shchodo dopomohy z pravookhoronnykh pytan vid 09.12.2002 r. [Memorandum of Understanding between the Government of Ukraine and the Government of the United States of America regarding assistance in law enforcement matters dated 09.12.2002]. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/840_103#Text. [in Ukr.].
4. Uhoda mizh Uriadom Ukrainy ta Uriadom Frantsuzkoi Respubliki pro spivrobitnytstvo v haluzi ozbroiennia ta viiskovoi tekhniki vid 15.02.1996 r. [Agreement between the Government of Ukraine and the Government of the French Republic on cooperation in the field of armaments and military equipment dated February 15, 1996]. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/250_035. [in Ukr.].
5. Kovaliv, M. V., Yesimov, S. S., Lozynskyi, Yu. R. (2018) Pravove rehuliuвання pravookhoronnoi diialnosti [Kovaliv M. V., Yesimov S. S., Lozynskyi Yu. R. Legal regulation of law enforcement activities] : navch. posibnyk. Lviv : LvDUVS. 323 p. URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/73/1/kovaliv.%20esimov.pdf>. [in Ukr.].
6. Mykhailova, Yu. O., Honcharenko, I. B. (2016) Dosvid pidhotovky kadriv dlia sektoru bezpeky ta oborony providnykh krain svitu ta shliakhy yoho vprovadzhenia v Ukraini [The experience of training personnel for the security and defense sector of the world's leading countries and ways of its implementation in Ukraine]. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu vnutrishnikh sprav.* № 3(74), pp. 214–222. [in Ukr.].
7. Pluhatar, T. A. Orhanizatsiino-pravovi zasady politseiskoi diialnosti shchodo zabezpechennia prav, svobod ta zakonnykh interesiv liudyny [Organizational and legal principles of police activity regarding the provision of human rights, freedoms and legitimate interests]. Allbest. URL: https://otherreferats.allbest.ru/law/00920104_0.html. [in Ukr.].
8. Popova, L. M. (2019) Diialnist politsii zarubizhnykh krain i mozhlyvist vykorystannia yikh dosvidu v Ukraini [Activities of the police of foreign countries and the possibility of using their experience in Ukraine]. *Suchasna yevropeiska politseistyka ta mozhlyvosti yii vykorystannia v diialnosti Natsionalnoi politsii Ukrainy.* Kharkiv, pp. 200–202. [in Ukr.].
9. Hrytsenko, V. H. (2015) Zarubizhnyi dosvid Frantsii shchodo orhanizatsii ta funktsionuvannia pravookhoronnykh orhaniv i mozhlyvosti yoho vykorystannia v Ukraini [Foreign experience of France regarding the organization and functioning of law enforcement agencies and the possibility of its use in Ukraine]. *Pravo ta innovatsiine suspilstvo.* № 1(4), pp. 185–189. [in Ukr.].
10. Kolisnychenko, V. V., Borovyk, M. O. (2020) Dosvid profesiinoi pidhotovky maibutnikh pratsivnykiv politsii krain zakhidnoi Yevropy [Experience of professional training of future police officers of Western European countries]. *Pidhotovka politseiskyykh v umovakh reformuvannia systemy MVS Ukrainy.* Kharkiv, ph. 70–72. [in Ukr.].
11. Bilichenko, V. V. (2016) Svitovyi dosvid pidhotovky kadriv politsii ta yoho vprovadzhenia v Ukraini [World experience in training police personnel and its implementation in Ukraine]. Svitovyi dosvid pidhotovky kadriv politsii ta yoho vprovadzhenia v Ukraini : materialy Mizhnarodnoi nauko-vo-prakt. konf. Dnipropetrovsk, pp. 390–393. [in Ukr.].
12. Bondarenko, V. V. (2017) Psykholohichne zabezpechennia pravookhoronnoi diialnosti [Psychological support of law enforcement]. *Ūrیدیčna psihologiā.* № 1(20). *Yurydychna psykholohiia.* P. 102–109. [in Ukr.].

ABSTRACT

Darina Rud'. Regarding the experience of foreign countries in the training of law enforcement specialists. The article is devoted to the coverage of the issue related to the professional training of law enforcement specialists in foreign countries. The principles underlying the training of police officers, as well as clarifying the specifics, content and structure, have been identified. Positive trends in police education in developed countries. The directions of reforming and modernization of the domestic system of professional training of law enforcement officers are outlined as a guarantee of improving security and law and order in the state.

Indicative principle on which police training is based Abroad, for example: the direction of specific experienced training, the direction of conceptualization of the training process, the development of physical fitness, the individual approach of listeners and listeners, the direction of active experimentation. The structure of police training in France, Great Britain, the United States of America is presented. Revised training centers, listed types of training and identified requirements for police training

Keywords: professional training, foreign experience, law enforcement agencies, police education.